

Izjava

**Nj. eksc. veleposlanice Sanje Štiglic
državne sekretarke Republike Slovenije**

na

**odprti razpravi Varnostnega sveta OZN
o vplivu podnebnih sprememb in ogrožene prehranske varnosti
na ohranjanje mednarodnega miru in varnosti**

New York, 13. februar 2024

Hvala, gospod predsednik,

dovolite, da vam čestitam ob prevzemu predsedovanja Varnostnemu svetu in se vam zahvalim, ker ste sklicali odprto razpravo o zelo pereči temi podnebnih sprememb in prehranske nepreskrbljenosti. Varnostni svet ima pomembno vlogo pri spodbujanju preprečevanja in ohranjanja miru v svetu, v katerem se podnebje tako hitro spreminja.

Rada bi se zahvalila tudi poročevalcem, ker so opozorili na zapleteno soodvisnost podnebnih sprememb, prehranske varnosti in miru.

Gospod predsednik,

skrajni vremenski pojavi, kot so suše in poplave, ki so posledica podnebnih sprememb, vodijo v pomanjkanje naravnih virov in prehransko nepreskrbljenost. Vse to običajno najbolj prizadene skupnosti, ki so že tako ranljive. Slovenija z veliko zaskrbljenostjo spremlja stanje na Afriškem rogu, kjer milijonom ljudi grozi huda prehranska nepreskrbljenost zaradi podnebnih sprememb.

Zaradi pomanjkanja hrane in vode pa se povečujejo tveganja za konflikte. Vse večja vrzel med oskrbo z vodo in povpraševanjem po njej lahko povzroči še več konfliktov zaradi vodnih virov, obdelovalne zemlje in hrane, kar se, kot lahko spremljamo, dogaja v Sahelu.

Oboroženi spopadi pogosto vodijo tudi do razkroja prehranskih sistemov. Vojna v Sudanu je povzročila izgubo pridelka in tržnice so prazne. Zaradi vojne v Gazi sta razdejana vodna infrastruktura in naravno okolje. Vse to je še povečalo skrajno trpljenje civilnega prebivalstva, ki je že tako ogroženo zaradi hudega pomanjkanja hrane. Slovenija je zelo zaskrbljena zaradi posledic vojne v Ukrajini in njenih dolgoročnih vplivov na svetovne verige preskrbe s hrano.

Spoštovanje mednarodnega humanitarnega prava in prava človekovih pravic je izjemnega pomena.

Oboroženi spopadi vplivajo na človekovo in naravno okolje še dolgo po tem, ko orožje utihne. Degradacija tal, onesnaženost vode, uničenje habitatov in nevarnosti, ki jih predstavljajo protipehotne mine in neeksplozirana ubojna sredstva, ovirajo povojno okrevanje in obnovo prehranskih sistemov.

Gospod predsednik,

sistem OZN mora izkoristiti vsa razpoložljiva sredstva, vključno s celovitim, enakovrednim in smiselnim vključevanjem žensk v prizadevanja za obvladovanje podnebnih sprememb in prehranske neopreskrbljenosti. To je ključno za spodbujanje vključujočega in trajnostnega razvoja ter krepitev odpornosti prizadetih družb.

Milijone ljudi po vsem svetu pestijo posledice podnebnih sprememb, ki najbolj prizadenejo ženske, otroke in starejše. Vsakdanja realnost mater v najbolj ranljivih skupnostih je, da so pri jedi na vrsti zadnje in da jedo najmanj. To je dejstvo.

Nujno humanitarno pomoč in razvojno sodelovanje na področju prilagajanja podnebnim spremembam in njihovega blaženja je treba dopolniti s prizadevanji za ohranjanje miru in varnosti. Varnostni svet OZN pri tem mora prevzeti svojo vlogo.

Podnebne spremembe so ključni izziv našega časa. Neposredno ogrožajo obstoj številnih držav članic OZN in so lahko povod za konflikte. Zaradi čezmejnne narave podnebnih sprememb in nezanesljive preskrbe s hrano se mora mednarodna skupnost odzvati kot celota.

Kot člani Varnostnega sveta imamo zahtevno nalogo – ohraniti mir in varnost ob reševanju vprašanj, povezanih z učinki podnebnih sprememb, ki so bistvena za naš mandat.

To lahko dosežemo tako, da vse zadeve na dnevnem redu Varnostnega sveta obravnavamo z vidika podnebnih sprememb. Mehanizem za podnebno varnost in njegova mreža podnebnih svetovalcev lahko veliko prispevata k temu cilju.

Izkoristimo lahko tudi potencial novih tehnologij in sistemov zgodnjega opozarjanja. Satelitski posnetki in umetna inteligenca na primer so revolucionarno spremenili način napovedovanja podnebnih groženj ter njihovega vpliva na varnost preskrbe s hrano in vodo ter migracijske vzorce, da bi morebitne sprožilce konfliktov lahko prepoznali, še preden bi se ti razmahnil. Ključno je preventivno delovanje.

Gospod predsednik,

Ta razprava je pokazala, da mora Svet nujno obravnavati negativne učinke podnebnih sprememb in nezanesljive preskrbe s hrano na mir in varnost. Slovenija je pripravljena sodelovati pri tovrstnih prizadevanjih.

Hvala.